A°. 1843. N°. 124.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 16 OCTOBER.

BUITEN GEWOON TE ZEGELEN

N O T I F I C A T I E.

GEDEPUTEERDE STATEN DER PROVINCIE ZUID-HOLLAND brenge[n] ter Kennisse van alle belanghebbenden, dat door Zijne Maj. den Koning, bij [Hoog]deszelfs besluit van den 19den September 1843, N°. 45, is bekrachtigd het, door [de Provinc]ialen Staten voorgedragen, Reglement op het *sloopen van gebouwen* in Zuid-[Holland, lui]dende dat besluit en reglement van den volgenden inhoud:

Wij WILLEM II, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, enz., enz., enz.

[Gezien] het rapport van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 30sten Au[gustus 18]43, N°. 46 (*1ste Afd.*), daarbij aan Onze goedkeuring onderwerpende een, [door de] Provinciale Staten van Zuid-Holland, in derzelver jongste vergadering gearresteerd [Reglement] op het sloopen van gebouwen in die provincie;

[Den Raad] van State gehoord (advies van den 15den dezer, N°. 14);

[Hebben] goedgevonden en verstaan gemeld Reglement, zoo als hetzelve hiernevens is [gevoegd, m]et onze goedkeuring te bekrachtigen.

[Onze M]inister voornoemd is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal wor[den gezon]den aan den Raad van State, tot informatie.

['s Grave]nhage, den 19den September 1843.

(*geteekend*) W I L L E M.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

Accordeert met het Origineel,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal.

(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

REGLEMENT op het sloopen van gebouwen in Zuid-Holland.

[De] Staten van Zuid-Holland, in aanmerking genomen hebbende, dat de Wet van den [..] Junij 1814 (*Staatsblad* N°. 73), met betrekking tot het sloopen van gebouwen [in] de steden en gemeenten ten platten lande, door de Wet van den 18den December [....] (*Staatsblad* N°. 65), is ingetrokken en buiten effect gesteld, met vrijlating aan de [Stedelijke] en Plaatselijke Besturen, om, wegens het amoveren van gebouwen, zoodanige [huishoudelijke] verordeningen van policie te bepalen, als zij zullen vermeenen te behooren, [met in]achtgeving op den inhoud van art. 146 en 155 der Grondwet (thans art. 144 en 153 [der gew]ijzigde Grondwet), en dat de amotie en uitbreking van gebouwen, indien daar[mede na]ar willekeur kon worden gehandeld, dikwijls zoude kunnen strekken, zoo tot [nadeel en] ongerief der steden of gemeenten ten platten lande in het algemeen als tot schade [en ongel]egenheid van de geburen der gebouwen, of van andere personen, in het bijzonder; [Hebb]en goedgevonden en verstaan, bij deze, de volgende bepalingen vast te stellen:

[Art. 1]. Geene gebouwen, van welken aard ook, zoo in de steden als in de gemeen[ten ten] platten lande, zullen noch geheel, noch gedeeltelijk mogen worden af of uitge[broken, ...] dan na voorafgaande kennisgave en bekomen schriftelijk consent van de Burge[meesteren] en Wethouderen der steden en van de Burgemeesteren en Assessoren der ge[meenten te]n platten lande.

[Art. 2]. Hiervan zijn echter uitgezonderd zoodanige gebouwen of getimmerten ten [platten] lande, welke geheel op zich zelve en buiten de Kom der Gemeenten gevonden [worden] en geene belendende gebouwen of getimmerten nevens zich hebben.

[Art. 3. De] Burgemeesteren en Wethouders der steden, en Burgemeesteren en Assessoren [der gem]eenten ten platten lande, worden mitsdien, bij deze, geautoriseerd, om het ver[zocht en] hierboven vermelde consent te verleenen, of, om billijke en belangrijke aan de belanghebbenden kenbaar te maken redenen, hetzelve, naar bevind van zaken, [te weig]eren.

[Art. 4. I]ngeval van consent tot amotie, zijn de Burgemeesteren en Wethouders der [steden en] de Burgemeesteren en Assessoren der gemeenten ten platten lande bevoegd, om [zoodanige] bepalingen en voorwaarden te maken, als zij, naar den aard en de gelegenheid [der gev]raagde amotie of uitbraak, dienstig of noodzakelijk zullen oordeelen, zoo met [betrekking] tot de stads- of gemeentelasten over het jaar der slooping, als opzigtelijk de [tijd] tot en de wijze van herbouwing, uit het oogpunt der ontsiering van straten [en plein]en, of van het belang der belendende geburen.

[Art. 5. Z]ij, die eenige slooping of uitbraak van gebouwen zullen ondernomen hebben, [zonder de] bij art. 1 bepaalde toestemming te hebben verkregen, en zij die niet mogten [voldoen], of wel handelen tegen de bepalingen en voorwaarden, waaronder hetzelve [volgens] art. 4, is verleend, zullen vervallen in eene boete van vijf en zeventig gulden, [en moeten] op de eerste aanzegging het werk moeten staken, of de voorgeschreven bepalin[gen en v]oorwaarden nakomen. Hieraan, ten aanzien van het eerste, niet dadelijk, en ten [aanzien v]an het laatste niet binnen den tijd van drie dagen voldoende, zal deze overtre[ding wor]den gestraft met eene gevangenis van zeven dagen, en het plaatselijk Bestuur [bevoegd] zijn, ten koste van den overtreder, het werk, overeenkomstig de gemaakte [bepaling]en, te doen aanbesteden en volbrengen.

[Art. 6.] Een iegelijk die zich met eene weigering of eene andere beschikking van een [Stedelijk] of Gemeentebuur bezwaard mogt vinden, zal, ofschoon hij zich aanvankelijk [daarmede ov]ereenkomstig zal moeten gedragen, zijne klagten kunnen inbrengen bij Gedepu[teerde] Staten, die alsdan, voor zoo verre zij zich met de, door het Stedelijk of Plaatse[lijk Best]uur, genomen beschikking niet mogten kunnen vereenigen, de zaak, des noodig, [aan de be]slissing van den Koning zullen onderwerpen.

[Art. 7.] De, in deze vermelde boete zal worden ingevorderd ingevolge de deswege [bestaande] Koninglijke besluiten, en het bedrag daarvan, overeenkomstig de dienaangaande [bestaande] bepalingen, strekken ten voordeele van de gemeentekas.

[Art. 8.] Aan den Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof, aan de Officieren [bij de A]rrondissements-Regtbanken, zoo mede aan de Burgemeesteren der steden en [gemee]nten platten lande, in Zuid-Holland, is opgedragen, om aan dit Reglement de [hand te] houden en te doen houden, en de bekeurden te vervolgen en te doen vervolgen, [ten] einde een exemplaar van hetzelve aan voornoemden Procureur-Generaal, aan [de Offici]eren bij de Regtbanken, en aan de Stedelijke en Gemeentelijke Besturen ge[zonden] worden.

[Gear]resteerd den 8sten Julij 1843, door de Staten van Zuid-Holland.

[Bekrachtigd] bij Koninglijk besluit van den 19den September 1843, N°. 45.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE.

Accordeert met het origeneel,

De Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken.

(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal,

(*get.*) C. VOLLENHOVEN.

[Gelasten] Gedeputeerde Staten voornoemd, mitsdien, een iegelijk, dien het zoude [mogen a]angaan, om zich stiptelijk overeenkomstig den inhoud van het voorscheven [Reglem]ent te gedragen.

[En ten] einde niemand hiervan onwetenheid voorwende, zal deze worden afgekondigd [en aangepl]akt, alom waar zulks te doen gebruikelijk is.

[Gedaan] te *'s Gravenhage*, den 29sten September 1843.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,

VAN DER DUYN.

Ter ordonnantie van dezelve,

D. J. T. Z. GANSWIJK.

[BURG]EMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN; —

[Gezien] hebbende het verzoek van J. H. BIBEN, *Vleeschhouwer*, wonende alhier, strek[kende] tot bekoming der vereischte vergunning om deszelfs Pakhuis staande en gelegen binnen [deze stad] in het Watersteegje, geteekend Wijk 3 N°. 400, tot eene Slagt- en Veestal [in te rigten];

[Gezien] Zijner Majesteits besluit van den 31sten Januarij 1824, rakende vergunningen [tot opri]gting van sommige Fabrijken en Trafijken.

[Brengen] bij deze ter kennis van alle daarbij belanghebbenden, dat tot het hooren der [...] Bewoners van de naastbij gelegene en belendende Panden, ten opzigte der [...] *de Commodo et Incommodo*, door de *Commissie van Fabricage* zal worden gevaceerd op het Raadhuis dezer Stad, op Dingsdag den 17den October [aanstaande], des middags ten twaalf ure, zullende de belanghebbenden verpligt zijn, hunne [bezwaren] tegen opgemeld verzoek op dien tijd bij genoemde Commissie in te brengen, terwijl bij verzuim daarvan zij gehouden zullen worden, tegen de inwilliging van hetzelve zich niet te hebben verzet.

Leyden, den 12 October 1843.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

D U R I E U.

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

N E D E R L A N D E N.

LEYDEN, 15 October.

Met November aanstaande zal het regiment lansiers, onder de bevelen van den Colonel *Gantois*, alhier in bezetting, de stad verlaten en gedeeltelijk naar 's Hertogenbosch, gedeeltelijk naar Tilburg verlegd worden. Over deze verandering van garnisoen, welke met eene vermindering van het effectief der ruiterij in verband schijnt te staan, wordt van 's Hertogenbosch en Tilburg van den 12den het volgende gemeld:

Men verneemt, dat van wege het Departement van Oorlog alhier aanschrijving is gekomen, dat het 4de regiment dragonders, waarvan twee escadrons hier ter stede en twee te Tilburg in garnisoen liggen, met den 1 November aanstaande naar 's Hage, Ruremonde en andere plaatsen moeten vertrekken, om bij andere corpsen zware en ligte cavalerie te worden ingelijfd. Daarentegen zou een regiment lansiers met staf alhier uit Leiden in de plaats komen.

Men spreekt zeer over het inlijven van twee regimenten infanterie om bezuinigingen daar te stellen.

Men zegt, dat op heden de tijding ook alhier is aangekomen, dat het regiment ligte dragonders N°. 4 op den 1 November aanstaande ter ontbinding naar Deventer zal vertrekken, ten einde bij het 3de regiment zware dragonders en andere corpsen te worden ingelijfd, terwijl de escadrons, tot het Limburgsche contingent behoorende, almede op dien datum naar Venlo zullen op marsch gaan, om aldaar garnisoen te houden. Ook verneemt men, dat de twee, sedert circa een jaar ter dezer stede garnisoen houdende escadrons van het bovengemelde regiment door een gelijk getal escadrons van het 1ste regiment lansiers, thans in garnisoen te Leiden, zullen worden vervangen.

— Het volgende is het Programma van de opening der Staten-Generaal op morgen.

Art. 1. Des middags ten twaalf ure zullen de Staten-Generaal zich in de zaal, bestemd tot de vergadering van de Tweede Kamer, begeven, en zich in eene algemeene vergadering vereenigen, onder voorzitting van den door Zijne Majesteit benoemden President van de Eerste Kamer, ten einde Zijne Majesteit af te wachten.

Art. 2. De Ministers, Hoofden van Ministeriële Departementen, de Kanselier der Orden en de Leden van den Raad van State, zullen zich des middags ten één ure mede in bovengemelde zaal vervoegen.

Art. 3. Zijne Majesteit de Koning, de vergadering der Staten-Generaal zullende openen, zal ten één ure met den volgenden trein van Hoogstdeszelfs Paleis afrijden:

a. Een commando cavalerie;

b. De Hoffourier en twee rijknechts te paard;

c. De Kamerheer-Ceremoniemeester, rijdende in eene koets met twee paarden bespannen, gaande een lakkei naast ieder portier;

d. Acht Kamerheeren van Zijne Majesteit, in twee hofkoetsen, ieder met zes paarden bespannen, gaande naast ieder portier twee lakkeijen;

De Heeren Kamerheeren zullen zich volgens hunnen rang plaatsen, de jongsten vooruit rijdende;

e. De Groot-Officieren van 's Konings Huis, gezeten in twee koetsen met zes paarden bespannen, gaande twee lakkeijen naast ieder portier;

f. Een commando cavalerie;

g. Zijne Majesteit de Koning te paard, begeleid door HH. KK. HH. de Prinsen, en gevolgd door de Officieren van H. D. Militair Huis;

h. Een commando cavalerie tot sluiting van den trein.

Art. 4. De trein zal rijden:

over den Kneuterdijk,
den Langen Vijverberg,
den Korten Vijverberg;
het Binnenhof.

Art. 5. De trein aan de vergaderplaats der Staten-Generaal gekomen zijnde, zal Zijne Majesteit aan de deur van het Hôtel ontvangen worden door eene Commissie van Hun Edel Mogenden, door de Vergadering uit Haar midden te kiezen, dewelke, voorafgegaan van den Kamerheer-Ceremoniemeester, de Kamerheeren en de Groot-Officieren van 's Konings Huis, Zijne Majesteit zal geleiden naar de zaal der Staten-Generaal.

Het Militair Huis des Konings volgt onmiddelijk.

Art. 6. De Groot-Officieren van 's Konings Huis plaatsen zich achter Zijner Majesteits zitplaats, de Kamerheeren en het Militair Huis des Konings ter regter en linker zijde van den Troon; de Kamerheer-Ceremoniemeester, wat voorwaarts, ter regter zijde van den Troon.

Art. 7. De zitting geëindigd zijnde, gaat Zijne Majesteit met denzelfden trein, waarmede Hoogstdezelve binnen gekomen was, en in de orde bij art. 3 vermeld, naar het Paleis terug; zullende de trein den volgenden weg nemen:

over het Buitenhof,
de Plaats,
den Kneuterdijk,
naar het Paleis.

Art. 8. Salvo's van het geschut zullen het afrijden van Zijne Majesteit van het Paleis, en het oogenblik dat Hoogstdezelve de Vergadering van de Staten-Generaal verlaat, aankondigen.

— Zijne Maj. heeft de Belgen *Devisser*, Advocaat, *Napoleon Dobbaux*, Abt, en *de Lable*, Chirurgijn, aan de eersten de Ridder-Orde van den Nederlandschen Leeuw, aan den laatste die van de Eikenkroon geschonken; [...] *de Lable*, wegens de hulp in 1830 aan eenen gekwetsten Nederlander bewezen.

— Uit 's Rijks kas is voor de herstelling der Groote Kerk der Hervormde gemeente te Breda *ƒ* 4,000 verleend.

— De nieuwe Kamers der Staten-Generaal zal uit de volgende leden bestaan:

EERSTE KAMER.

Graaf F. A. van der Goltz.
Baron F. G. van Lijnden van Hemmen.
J. W. Dedel.
Baron A. W. Pallandt van Beerse.
Jhr. H. B. Martini.
Graaf F. C. van Heerdt tot Eversberg.
Mr. A. van Gennep.
Jhr. J. Janges.
Jhr. J. H. van Lijnden van Lunenburg.
A. G. Verheijen.
Jhr. Mr. G. G. Clifford.
C. G. Bijleveld.
Jhr. T. M. Lijklama à Nijeholt.
Baron M. C. W. du Tour van Bellinchave.
Graaf G. Schimmelpenninck.
Baron A. W. J. J. van Hugenpoth van Aerdt.
Baron D. H. Chassé.
A. van der Hoop.
H. R. Trip.
Graaf W. A. W. van Bylandt Stirum Noordwijk.
Jhr. Mr. O. van Swinderen van Rensuma.
Baron A. W. van Balveren van de Groote Lindt.
Baron P. W. de Lieder de Warte.
M. Piepers.
Mr. P. A. Brugmans.
Baron H. Merkus de Kock.
Mr. M. C. van Hall.
Jhr. E. van Weede van Dijkveld.

TWEEDE KAMER.

Jaren van aftreding.

NOORD-BRABAND.
1844. Mr. J. L. A. Luyben.
Mr. A. J. Ingenhousz.
Mr. J. A. Mutsaers.
1845. Mr. P. Gouverneur.
Jhr. L. van Sasse van IJsselt.
1846. Jhr. Mr. J. O. de Jong van Beek en Donk.
Mr. R. P. Romme.

GELDERLAND.
1844. E. W. van Dam van Isselt.
Jhr. Mr. W. L. F. C. van Rappard.
1845. Mr. M. J. de Man.
Mr. R. Scheers van Harencarspel.
1846. J. A. G. Baron van Nagell tot Ampsen.
Jhr. Mr. F. T. Nedermeijer Ridder van Rosenthal.

ZUID-HOLLAND.
1844. A. van Rijckevorsel, Hz.
Mr. P. C. Schooneveld.
1845. Jhr. O. Repelaer van Molenaarsgraaf.
Jhr. W. Boreel van Hoogelanden.
Graaf J. van den Bosch.
Mr. C. B. Nederburgh.
1846. Mr. G. W. Verwey-Mejan.
Mr. L. C. Luzac.
Jhr. Mr. D. T. Gevers van Endegeest.
Mr. S. H. Anemaet, Pz.
Mr. J. C. Faber van Riemsdijk.
E. P. de Monchy.

NOORD-HOLLAND.
1844. Jhr. Mr. A. Warin.
Jhr. A. Backer.
Mr. P. van Akerlaken.
Mr. H. A. H. van Bleiswijk.

Jaren van aftreding.
1844. Mr. J. J. Uytwerf Sterling.
1845. Jhr. Mr. D. Hooft, Jz.
F. C. W. Druyvestein.
Mr. J. Enschedé.
1846. Mr. J. Corver-Hooft.
Mr. C. A. den Tex.

ZEELAND.
1844. Mr. J. Snouck Hurgronje.
1845. Mr. J. G. Hinlopen.
1846. Mr. J. de Backer.

UTRECHT.
1844. W. R. Baron van Heeckeren van Brandsenburg.
1845. Dr. H. Menso.
1846. Mr. J. K. Baron van Goltstein.

VRIESLAND.
1844. Mr. H. N. van Heloma.
Mr. W. B. Buma.
1845. Mr. A. Telting.
1846. Dr. S. Brouwer.
Mr. T. S. Tromp.

OVERIJSSEL.
1844. J. H. Graaf van Rechteren tot Appeltern.
1845. Mr. G. J. Bruce.
Mr. W. H. Cost Jordens.
1846. *J. Duymaer van Twist.*

GRONINGEN.
1844. Mr. H. J. H. Modderman.
1845. M. C. Sar Busmann.
1846. *Mr. J. P. Tresling.*
Jhr. Mr. J. E. van Panhuys.

DRENTHE.
1844. Mr. G. Knipborst.

HERTOGDOM LIMBURG.
1844. Jhr. M. P. J. F. Petit.
1845. A. H. T. Baron Michiels van Verduynen.
1846. J. J. F. M. H. Cornelli.

— Sedert eenige dagen waren er drie schepen in het gezigt van Scheveningen, die met inspanning van alle krachten eene stranding trachtten te ontkomen. Nu eens was de wind west, dan eens west-noord-west. — In den namiddag van den 19den waren er nog twee vaartuigen duidelijk in het oog. Dat schip, hetwelk zich het meest westelijk bevond, kon ten 4 ure niet langer zee bouwen, en men zag hetzelve alstoen, in de nabijheid van Ter Heijde, op het strand geraken.

De strandvonders van Scheveningen, benevens het lid der Hollandsche Redding-Maatschappij *P. Varkevisser* en de Med. Doct. *van Renesse*, alsook eenige visscherslieden begaven zich, in allerijl, naar de plaats der schipbreuk, welke eerstgemelden met hun voertuig slechts met veel moeite konden bereiken, doordien het water wassende was en de wind al meer en meer opstak.

Daar ter plaatse komende, vond men den Burgemeester van Monster met eenige ingezetenen van Ter Heijde, benevens de beide reddingbooten op het strand. Het was alsnu half 5 ure en dus bijkans hoog water, zoodat er nog aan geene redding te denken viel. En desniettemin was de Graaf *d'Oriola*, Secretaris der Pruissische Ambassade, die zich van Scheveningen te paard darwaarts had begeven, geheel ontkleed, in zee gegaan, en trachtte, in weerwil van het dreigendste levensgevaar, door de hevige branding henen, het schip te bereiken en redding aan te brengen. Vergeefs poogde ieder aanschouwer, die 's mans moed moest bewonderen, hem aanvankelijk van zijn voornemen terug te brengen, en hem te beduiden, dat hij, zonder hulp te kunnen aanbrengen, zijn eigen leven stellig op het spel zou zetten. Tot twee malen toe begaf deze edele menschenvriend zich te midden der golven, doch moest ten laatste, verkleumd van koude, en door de lijnen gewond, erkennen, dat de kustbewoners en ervaren zeelieden de waarheid hadden gesproken. Geheel ontdaan, verliet de Graaf een oogenblik het strand, doch keerde weldra terug, om getuige te zijn van de pogingen met de reddingboot, die echter bij het wassende water mede moesten mislukken. De toestand der schipbreukelingen werd intusschen ieder oogenblik schrikkelijker: het vaartuig barstte van een. Men zag een zestal ongelukkigen bij de kajuit, zich vastklemmende onder aan den mast. Het gekerm dezer menschen was hartverscheurend, en laat zich niet beschrijven. Hun levensgevaar klom hooger en hooger, daar het schip al meer en meer uit elkander sloeg, en ten laatste slechts een wrak vertoonde. Het nog overige einde van de mast, waarin één der schepelingen geklommen was, sloeg van het wrak af, een nieuw, en nog veel ontzettender noodgeschrei gaat op. De heeren *Varkevisser* en *Behr*, echter dit oogenblik beslissend, spreken eenigen Scheveninger visschers moed in, en één hunner *Klaas de Graaf*, stort zich terstond in de golven, nadert het wrak en redt één der ongelukkigen. Zijn voorbeeld vindt edele navolging.

Een inwoner van Ter Heijde waagt evenzeer zijn leven, en redt een tweeden man der equipagie, en aldus wordt er een zestal menschen, door een gelijk getal redders, wier namen wij, hetgeen ons leed doet, nog niet allen kunnen opgeven, van een gewissen dood gered.

Een der schipbreukelingen was reeds van boord geslagen en omgekomen.

Met de meeste zorg zijn de schipbreukelingen door de goede bemoeiing van den Burgemeester, den heer *Droogleever Fortuyn*, te Ter Heijde binnen gebragt, alwaar de heeren *van Renesse* en de Chirurgijn van Monster *van Zanten*, op het loffelijkste, alles hebben aangewend, om de ongelukkigen, die in een half bewusteloozen toestand verkeerden, bij te helpen en geneeskundig te behandelen. De heer *H. H. van Gogh*, die zich, bij het vernemen van de ramp, naar Ter Heijde begeven had, verdient, door zijne te werk gestelde pogingen, tot redding, mede genoemd te worden, almede mogen wij niet verzwijgen de edelmoedige deelneming welke bij deze gebeurtenis betoond door de heeren Gezantschaps-Secretarissen van R... en Sardinië, Baron *de Nicolaï* en de Markies *d'Azeglio*.

Het schip was een zoogenaamd Noordsch Jagt, voerende den naam *de ode Söskende*, had in lading ijzer, behoorde te Lauwig, in Noorwegen te huis, en kwam laatstelijk van Engeland, met bestemming naar Dord...

Men verneemt, dat de Zweedsche Gezant, de Graaf *de Gyldenstolpe*, zich bevaardigd heeft, zich naar Ter Heijde te begeven, om zijne landgenooten te bezoeken.

— Ten dienste van den Rhijnspoorweg tusschen Amsterdam en U... zijn den 9den ll. onderscheiden voorwerpen, benoodigd tot exploitatie van dien weg, voor *f* 53.767.80 aanbesteed.

— De voermansknecht *C. Stevens* van Arnhem, welke, door onvoorzigtigheid, den 14 Augustus ll. een man had overreden, zoodat dezelve ... gestorven was, is wegens onwilligen manslag veroordeeld door het Provinciaal hof van Gelderland, tot een gevangenis van 1 jaar en *f* 100 boete.

— Den 10den is voor Hardinxveld een groot ongeluk gebeurd, ... hengst, welke 8 passagiers van daar naar de stoomboot op Nijmegen, *Stad Keulen*, moest overbrengen door den hevigen wind omgeslagen ... alle passagiers, alsmede de schipper en zijne twee knechts, ... zamen 19 kinderen nalaten, in het water zijn omgekomen, niettegenstaande de middelen tot redding, welke men van de stoomboot en den ... aangewend.

— Uit Groningen schrijft men van den 10den dezer:

Heden morgen heeft de Hooggeleerde heer *L. G. Pareau*, op de gewone plegtige wijze, het Rectoraat der binnen deze stad gevestigde Hoogeschool overgedragen aan den voor het thans ingegaan Akademie-jaar door Zijne Maj. benoemden Rector, den Hoogleeraar *G. J. Meijer*, en bij die gelegenheid eene plegtige redevoering gehouden: *de religionis Christianae in doctrinis disciplinisque humanis*; dat is: *over den invloed der Christelijke godsdienst op wetenschappen.*

Tot Secretaris van den Akademischen Senaat is benoemd de Hoogleeraar *L. G. Pareau.* — Des avonds zouden de HH. Studenten den gemaskerden optogt houden, waarvan reeds vroeger melding is gemaakt.

— Te Amboina is in den ouderdom van 31 jaren overleden, ... *E. A. Forsten*, Doctor in de Medicijnen en Lid der Natuurkundige Commissie in Neêrlands Indië.

SPANJE.

De volgende telegraphische depeches worden medegedeeld:

BAYONNE, 8 October.

De verkiezingen te Malaga en Castellan zijn ten voordeele der ...taire partij uitgevallen; te Almeria daarentegen heeft de oppositie de ... hand behouden, en zich den 1sten voor de centrale Junta verklaard; te Pontevedra zijn de verkiezingen gunstig voor de oppositie.

De Generaal *Concha* is in den nacht van den 3den uit Madrid vertrokken om het bevel over het leger in Arragon op zich te gaan nemen.

BAYONNE, 10 October.

Den 27sten September is te Grenada eene poging gedaan om op... verwekken; men is daar slaags geraakt en eenige personen zijn omgekomen of gekwetst. De orde is hersteld.

Te Almeria was den 2den, en te Sarragossa den 7den, niets in de ... van zaken veranderd.

Madrid was den 8sten op den middag rustig; vele Afgevaardigden ... er reeds aangekomen. Men doodverwde den Hertog *de Rivas* als Voorzitter van den Senaat en de heeren *Cortina* en *Olozaga* tot het voorzitterschap der Cortes. Voorts zeide men, dat er geene openings-aanspraak zou ...

Te Grenada zijn den 5den nieuwe onlusten voorgevallen; zij zijn bed... geworden, en de stad is in staat van beleg gesteld. Op dienzelfden ... de toestand van Almeria nog niet veranderd.

PERPIGNAN, 10 October.

Den 9den heeft de Junta te Barcelona, door 1000 man van de 2,5... zij ter harer beschikking heeft, eenen storm op de citadel doen be... Dezelve zijn met een verlies van 80 man teruggeslagen.

De heer *Bosch*, Vice-President der Junta, is doodelijk gekwetst.

Ten gevolge van dezen aanval hebben de citadel en de forten op ... geschoten. Des avonds is het vuur gestaakt en den 8sten niet weder... Van de forten werd niet geschoten, dan om het daarop gerigte ... beantwoorden.

— Verder wordt nog gemeld, dat *Prim* den 4den een storm te G... waagd had, maar door de troepen van *Ametller* afgeslagen was; ... kanten was met verbittering gestreden en vele dooden waren er ... 200 man van *Ametller*, welke na den slag Girona hadden verlaten, ... weg overvallen en op 5 na, wien het gelukte genoemde vesting ... bereiken, in de pan gehakt.

— Hare Majesteit de Koningin *Isabella II* heeft den 11 October ... jaar bereikt.

ITALIE.

Het reeds vermelde besluit van den Paus omtrent den Jansenisten ... te Haarlem *H. J. van Buul*, is van den volgenden inhoud:

Gregorius XVI, Paus, aan alle geliefde Katholijke zonen in de Nede... Geliefde zonen, groete en apostolieke zegen!

Daar wij, ofschoon ook onwaardig, den Heiligen Stoel van *Petrus* ... men, zoo noodzaakt ons de pligt van het hoogste apostolaat zel... stem te verheffen tegen een bij de verkiezing en consecratie van ... noemenden Bisschop van Haarlem plaats gehad hebbend groot ... (*scandalo gravissimo.*) Weet inderdaad, geliefde zonen, dat *Jan ... Santen*, die voor langen tijd zich den naam van Bisschop van Utrecht ... matigde en derhalve door *Leo XII*, onzer voorganger gezegender ge... nisse, met den banvloek getroffen is geworden, en wien de ... uitoefening van alle Bisschoppelijke bedieningen ontzegd was, onlangs ... schendiglijk den kortelijk bevorens door eene vereeniging van scheur... verkozen *Hendrik Johannes van Buul* met oplegging der handen heeft ... in de kerk van Haarlem bevorderd. En buitendien veroorloofde zich de... ons van zijn misdadig gedrag berigt te geven, terwijl hij brieven vol ... gingen van geloof, trouw en toewijding aan ons rigtte, even als of ... noeg ware de hooge waardigheid der kerk en van dezen Heiligen Stoel ... woorden te vereeren en door daden te verachten. Dit is nu juist het ... hetwelk die listige veinzaards in Utrecht in het werk stellen, om ... leiding de schande hunner scheuring en hunner dwaalbeden te ... zoodat zij, indien ook hardnekkig volhardende in hunne afvalligheid ... Katholijke kerk en den Roomschen Paus, echter, in weerwil der ... van geheel het Katholijke volk, zich den naam van Katholijken ... Bij deze gelegenheid verfoeijen wij echter op nieuw opentlijk en ... stelligst hunne verhardheid, en, terwijl wij het door onze voorgangers ... treden spoor volgen, spreken wij over deze nieuwe vrucht hunner god... heid den verdienden vloek uit. En voornamelijk krachtens onze apostolische magt verklaren en erkennen wij de keuze van *Hendrik Johannes van Buul* ... Bisschop van Haarlem als onwettig, en gewelddadig, en de daarop ... volgde wijding als afgekeurd, en godsdienstig, krachtens dezelve ... lijke magt excommuniceeren wij daarom den genoemden *Hendrik ... van Buul*, en tevens met hem al diegenen, die met der daad, door ... ging of raadgeving tot zijne verkiezing of wijding hebben medegewerkt ... scherpen allen Katholieken en inzonderheid ulieden, onze geliefde zonen ... hen als geëxcommuniceerd te beschouwen. Overigens herinnere zich ... *drik Johannes*, en hij bedenke het ernstig, dat overeenkomstig de...

hem nieuwe straffen verbeiden, indien hij zich mogt verstouten het Chrysam te bereiden, het sacrament van het heilige vormsel, of der wijding te bedeelen, iemand hoegenaamd tot zielenherder aan te stel- geen het ambt der bisschoppelijke waardigheid is, welke hij op gee wijze regtmatig uitoefenen kan, en hetwelk aan de bisschoppelijke behoort, welke hij volstrekt niet van ons ontvangen heeft. Be- het Gode, dat *Hendrik*, en met hem zijne afvallige medestanders, door de gestrengheid der krachtens de canones en ons tegenwoordig tegen hen uitgevaardigde geestelijke straffen, boetvaardig teregkeer. wij, die de plaats vervullen van Hem, die kwam, om te zoeken en te hetgeen verloren was, zouden geene grootere vreugde ondervinden, met vaderlijke liefde te mogen omhelzen, als zij berouwhebbend over hunne misdaden, en, na aflegging van alle wederspannigheden, in heid des harte, in den schoot der Katholijke kerk teregkeerden! En, vermanen wij op het innigste, tot dit einde uw vurigst gebed hemel te rigten. Vaart intusschen voort, op uwe hoede te zijn tegen der verdwaalden; gedraagt u in alles, zoo als het degenen be die in het licht der Katholijke kerk wandelen, zoodat uwe tegenstan te vreezen hebben, terwijl zij u niets kwaads kunnen te laste. Ontvangt eindelijk, geliefde zonen, tot teeken onzer innigste liefde, den apostolischen zegen, dien wij vol toegenegenheid u be- alle waarachtige gelukzaligheid toewenschende.

te Rome, bij St. Maria Maggiore, den 4 September, het 13de ons pontificaat.

DUITSCHLAND

Maj. de Koning van Pruissen is den 9den uit Luneburg in Berlijn. — De Prins van Pruissen, Prins *Frederik* der Nederlanden vorstelijke personen hebben incognito den 8sten een bezoek te afgelegd en de voornaamste bijzonderheden dier stad bezigtigd.

Te Triest komen onderscheiden soldaten en ambtenaren uit Grieken- Beijerschen van geboorte, wegens de jongste revolutie, en hun ambt ontslagen zijn.

25den September zijn te Ragusa zulke hevige schokken van ving gevoeld, dat de geheele bevolking de stad verlaten en zich veld des nachts gelegerd heeft, de aardbeving zelve heeft gelukkig schade aangerigt.

De hoop dat in de Pausselijke Staten de rust geheel hersteld zou niet verwezenlijkt, daar wederom nieuwe benden opstan- zich hebben vertoond, en in den omtrek van Cesena tusschen deze soldaten den 3den wederom een gevecht geleverd is. — De gevan- zijn opgepropt vol en dagelijks geschieden er nieuwe gevangen-

GROOT-BRITANNIE.

DEN den 11 October. Hare Maj. heeft 3 Commissarissen benoemd, tegenwoordigen staat en werking der wetten wegens de tolhekken in *Zuid-Wallis* te onderzoeken en tevens nasporingen te doen omstandigheden, door welke de laatste gewelddadigheden in eenige van dat land zijn veroorzaakt.

De Onderkoning van Ierland, Lord *de Grey* heeft den 7den dezer eene uitgevaardigd, waarbij het houden van eene groote volksverga- die tegen den 10den nabij Dublin was aangezegd, verboden wordt. — men vrees had gekoesterd, dat deze verhinderde volksvergade- tusschen de Repealers en de militairen zou aanleiding gege- is echter de rust niet gestoord geworden, en de hoofden der hebben nu den 9den in eene bijzondere vergadering beslo- de beide Parlementshuizen petitien in te dienen, waarin verzocht intrekking der Unie, eigen wetgeving voor Ierland en een afzon- lement.

openbare inkomsten des Rijks hebben in de laatste 3 maanden meer opgeleverd, dan in die zelfde maanden in het vorige jaar meer over het geheele jaar, dan in het verloopene.

Alexander der Nederlanden heeft zijn verblijf in de Schotsche nog verlengd, zullende Z. K. H. de jaarlijksche groote jagt te Invernes bijwonen.

is onlangs te middernacht een gedeelte der fabrijk-gebou- heer *Jabatson* door eene soort van helsch werktuig in de lucht Gelukkig is niemand gekwetst; maar het was er op aangelegd, te bereiken, waardoor de gevolgen allervreeselijkst zouden Dit werd echter verhinderd door eenen zwaren ijzeren scheids- vergadering van kooplieden en fabrijkanten heeft eene premie op de ontdekking der daders gesteld, daar ook elders dergelijke bewerkstelligd of dreigementen gedaan zijn.

proclamatie, welke door den Chineschen Commissaris van zijne omtrent het vredesverdrag met Engeland is uitgevaardigd, volgende zinsnede voor:

de oorlogs-toestel voor altijd worden ter zijde geworpen, en stil- en winsten het duurzaam lot van allen zijn. De voordeelen, die kooplieden, zoo van China als van de vreemde landen, getrokken zullen noch weinig beteekenend, noch weinig talrijk wezen. van heden af moet een ieder alle vooroordeel en alle achter- laten varen; en moet een ieder zich op zijn eigen beroep toe- dragende geenen wrok te blijven voeden over de vijandelijkheden plaats hebben gehad; want zoodanige herinneringen kunnen niet dan den bloei der goede verstandhouding tusschen beide

---

MOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

October, de Heer *P. F. E. van Wintershoven*, van Maastricht, met *Theses*.

MENGELINGEN.

DE HEBRIDEN.

Eene halve eeuw geleden waren de Hebriden een onbekend land, de Engelschen. Sedert hebben *Macculloch* en *Necker de Saussure*, archipel merkwaardige werken uitgegeven, en sedert *Walter* er eene menigte dichters, kunstenaars en tourissen heengetrokken. omtrent de Schotsche eilanden twee belangvolle werken uitgeko- eene, van *James Wilson*, beschrijft de kusten en al de eilanden; van *Mac-Gillivray*, handelt over de kleine groep van St. Kilda, merkwaardige waarnemingen; wij zullen eenige dezer aanteeke- nemen:

jaar landde de heer *Mac-Gillivray*, in een klein schuitje, grootste en eenig bewoonde dezer eilanden, hetwelke inderdaad of twaalf rotsen zijn, die steil en naakt uit zee oprijzen. Hirt, genaamd, gelijk de geheele groep, heeft slechts zes Engelsche maar deszelfs hoogte is niet minder dan van 1381 voeten. landings-plaats biedt zich den reiziger, achter in eene kleine

geene andere brandstof dan zoden, en geene andere groeiing dan weiden. De flora van het eiland bestaat uit niet meer dan planten, waaronder schrijven den *dwerg-wilg* (*salix herbacea*) welke men op eene geringe hoogte vindt, terwijl dezelve niet beneden eene hoogte van 3000 voeten groeit. Men bouwt gerst en haver, welke er vrij goede oogsten geven.

St. Kilda slechts 22 huisgezinnen en 120 inwoners. De bevol- is vermeerderen, vele verbeteringen in huisvesting, zindelijk- heid, voedsel, hebben eene stuipziekte, welke de kleine kinderen weg- maaide, bijna geheel doen ophouden.

Er is geen enkel zoogdier in den natuurstaat op het eiland, en er bevinden zich slechts weinige landvogels; maar hetgeen eigenaardig aan St. Kilda, en tevens de voornaamste hulpbron van deszelfs inwoners is, is de gedurige toevloed van heirlegers van zeevogels, die er nestelen.

De rotsen van het strand zijn er geheel mede bedekt; hunne benden ver- duisteren de lucht, en de zee wemelt er van op eenen grooten afstand. Men kan geenen steen in een der afgronden werpen, zonder vele vogels te raken.

De opmerkelijkste dezer vogels is de grijs-witte *petrel* (*procellaria glacia- lis.*) Deze vogel, welke in geen ander gedeelte der Britsche eilanden nestelt, heeft de grootte van eene groote eend. Hij bouwt zijn nest op de grasrijke randen der rotsen: elke uitstekende punt is letterlijk met deze nesten, welke uit drooge zeeplanten bestaan, bedekt. Deze vogel legt slechts één sneeuwwit ei. Deze eijeren worden door de inwoners zeer ge- waardeerd, die dezelve boven alle overige verkiezen, en met levensgevaar verzamelen. De *petrel* legt er dadelijk een tweede, dat eene maand daarna op het einde van Junij uitkomt. De heer *Mac Gillivray* maakte zich van verscheidene jongen meester, en vond dezelve zeer schreeuwachtig, wanneer men dezelve aanraakte; zij braakten ook eene zekere hoeveelheid van eene heldere olie, waarmede zij schenen gevoed te worden. De volwassenen hebben buitendien ook de eigenschap, om, zoodra men dezelve grijpt, veel amberkleurige olie uit te werpen, welke de vogels, het nest en de rots zelve, met eene eigenaardige en zeer onaangename lucht doortrekt. Deze olie is een der voornaamste rijkdommen van St. Kilda, en de bewoners ver- schaffen zich dezelve op twee verschillende wijzen. Men verkrijgt de beste door de volwassene *petrel* 's nachts op de rotsen te verrassen. Men houdt hem den bek gesloten, tot dat de jager den vogel tusschen zijne knieën, met den kop naar de laagte geplaatst hebbe. Men laat hem dan in eene gedroogde ganzen maag, een of twee lepels olie lozen, welke dan in dezen zak bewaard worden. Deze olie dient niet alleen voor de lampen, maar ook als medicament, hetzij uitwendig, als een uitmuntend middel tegen den chonischen rhumatismus, hetzij inwendig als zuiverend middel gebruikt.

Eene andere soort van olie wordt gewonnen, door de jonge *petrels* in het begin van Augustus, wanneer zij op het punt zijn hunne vlugt te nemen, in water te kooken; eene groote hoeveelheid vet komt dan boven drijven, dat men in vaatjes verzamelt en bewaart. Eene dikke laag vet bevindt zich altoos onder het vel van den volwassen *petrel*, en deze omstandigheid maakt het geliefkoosd voedsel der bewoners van St. Kilda uit. Het is op de jagt van dezen vogel dat zij hun leven wagen, door zich boven de afgronden te hangen, langs welker oevers hij nestelt. Twee jagers vereenigen zich, ieder verscheidene vademen touw van eene halve duim dikte bij zich dragende. Diegene, wiens beurt het is naar beneden te gaan, maakt een der touwen onder zijne armen vast, en daalt, een einde van het ander touw in de hand houdende, in den afgrond neder. Zijn makker, een weinig naar achteren van den rand geplaatst, houdt met beide handen het touw vast, waaraan de jager hangt, en laat het zeer langzaam schieten, terwijl het ander, dat tot stuur dient, onder een zijner voeten heen glijdt, waardoor het luchtig wordt tegen gehouden. Wanneer de jager aan een uitstek komt waarop zich *petrels* bevinden, neemt hij de eijeren of jongen, doodt de volwassen vogels met een klein stokje, of door hen bij den nek in eenen strik aan het einde van eenen langen staak te vatten. De handigheid dezer jagers is ongehoord. Het kleinste uitstek der rots is voor hen een vaste grond, en men ziet hen op handen en voeten op bijna onzigtbare kornissen kruipen, terwijl zij daarenboven met een pak vogels belast zijn.

De *petrel* vliegt zeer snel, en langs de oppervlakte der zee. Hij schijnt altoos in beweging te zijn, en beschrijft al vliegende groote afgronden welke hij bewoont, en altoos dezelfde rigting volgende, waarschijnlijk om de verwarring te vermijden, welke voor eene zoo ontelbare menigte, uit elke afzonderlijke onregelmatige beweging zoude voortspruiten. Hij geeft geenen enkelen schreeuw, zelfs niet wanneer men zijne eijeren wegneemt; maar wanneer men hem aanpakt, verdedigt hij zich met krachtige bekstooten.

Na den *petrel* is de *witte gek* (*sulla alba*) een der talrijkste en nuttigste zeevogels welke St. Kilda bewonen. Deze vogels gaan elken ochtend op aanzienlijke afstanden, tot zelfs 90 Engelsche mijlen, visschen, en komen elken avond terug. Zij nestelen alleen en zonder vermenging met andere soorten, op steile rotsen, welke in de verte met sneeuw schijnen bedekt te zijn. De aard hunner woning maakt er de jagt nog moeijelijker en gevaarlijker van, dan die van den *petrel*; ook is het meest gebruikt wordend middel om denzelven te vangen, hen slapende en overvoed van visch, aan de oppervlakte der zee te verrassen. Men bedient zich daarvoor van eene zeilschuit, en vermijdt het minste geraas te maken. De kracht waarmede deze vogel in zee duikt, om visch te vangen, is ongeloofelijk. Een dezer vogels, boven eene opene schuit vliegende, op den bodem waarvan zich eenige haringen bevonden, dook op eens met eene zoodanige kracht, dat zijn bek de planken van het vaartuig doorboorde, zoodanig dat er een lek in kwam.

Eindelijk is de talrijkste der vogels te St. Kilda de *mormon arcticus*, welke in de holen der rotsen, of in de gaten, welke hij zich graaft, nestelt. Men vangt denzelven, of met de hand wanneer hij op zijn nest zit, of door middel van strikken aan een stuk riet gehecht. Een goede vogelvanger kan er op deze wijze meer dan drie honderd op eenen dag vangen. Deze vogels vliegen en plaatsen zich op de rotsen in zulke geslotene massas, dat men er soms een twintigtal door een enkel geweerschot doet vallen; ook maken zij het voornaamste voedsel der bewoners van St. Kilda gedurende den zomer uit.

Verscheidene andere zeevogels bewonen deze eilanden, maar hebben op verre na de belangrijkheid der voorgaande niet.

PROGRAMMA *der Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, voor het jaar* 1843.

De Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen hield, den 16den September 1843, hare jaarlijksche Algemeene Vergadering te 's Gravenhage, onder voorzitting van den heer *D. Veegens*, die dezelve opende met eene Redevoering *over de Waarheidsliefde van* P. C. Hooft, *als historieschrijver*.

Hierop deed de Algemeene Secretaris verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de Maatschappij, sedert de laatste Algemeene Vergadering, den 17den September 1842 te Leyden gehouden, en van haren tegenwoordigen staat; waarna de Voorzitter aan den Wel-Eerwaarden Zeergeleerden heer *B. ter Haar*, Theol. Doct. en Predikant te Amsterdam, den gouden eerepenning uitreikte, in de vorige Algemeene Vergadering toegewezen voor diens verhandeling: „*Over den invloed van het Christendom op de poëzij.*"

Vervolgens zijn, uit de voorgestelde vragen, de volgende aangenomen, om beantwoord te worden vóór of op den 1sten Januarij 1845:

a. Uit het vak der Wijsbegeerte:

„*Welk is het karakter der hedendaagsche philanthropie; hoe heeft deze zich in* „*den laatsten tijd wijsgeerig ontwikkeld, en welke gevolgen zijn daarvan voor de* „*menschheid te verwachten?*"

b. Uit het vak der Taalkunde:

„*Welke regelen van spelling behoort men in het Nederduitsch ten aanzien der* „*bastaardwoorden te volgen?*"

c. Voor eene proeve van Poëzij:

„*De droogmaking van het Haarlemmer-meer.*"

De Maatschappij herinnert dat zij vóór of op den 1sten Januarij 1844, de antwoorden verwacht op de volgende, in het jaar 1842 uitgeschreven, Prijsvragen:

a. Uit het vak der Nederlandsche Taalkunde:

„*Welke veranderingen heeft de Nederduitsche taal sedert het midden der vorige* „*eeuw ondergaan, en in hoe verre kunnen zij beschouwd worden tot beschaving en* „*verrijking of tot verbastering en verminking der taal te hebben gestrekt?*"

b. Uit het vak der Theorie van Stijl en Welsprekendheid:

„*Welke eigenschappen moeten den Redenaar in onze Staatsvergaderingen ken-* „*merken?*"

c. Voor een Dichtstuk:

„*De dood van Prins* WILLEM I."

En *d.* Als onbepaalde Prijsvraag:

„*Een drama, als proeve van gemeenzamen en tevens beschaafden stijl.*"

Eindelijk is aan de Vergadering verslag gedaan dat, op de, in den jare 1839, en bij herhaling in 1841 uitgeschreven, prijsvraag:

„*Eene oordeelkundige woordvoeging* (Syntaxis) *der Nederduitsche taal, gestaafd* „*door voorbeelden uit gezaghebbende Schrijvers.*"

Eén antwoord is ingekomen, geteekend met de spreuk:

„*De woordvoeging is de aanwijzing van die onderlinge betrekking en beheersching* „*der woorden enz.*" *tot* „*volgens de bijzondere eigenschappen en wetten eener taal* „*gevorderd wordt.*"

P. WEILAND, *Ned. Spraakk. bladz.* 206.

Dat onbeantwoord zijn gebleven de overige, gelijktijdig uitgeschreven, vragen:

„*Een oordeelkundig overzigt van de middelen, door de vroegere en latere Rede-* „*naars en Schrijvers gebezigd of aanbevolen, ter bevordering van de kunst om* „*voor de vuist te spreken.*"

„*Eene Lofrede op* KOENRAAD VAN BEUNINGEN.

„*Eene proeve van Historischen Stijl, een belangrijk tijdvak van de Vaderland-* „*sche Geschiedenis ten onderwerp hebbende.*"

Dat, voorts op de in 1841, voor het eerst uitgeschreven prijsvraag:

„*Waarin ligt de reden van de weinige vorderingen der Bouwkunst in ons Vader-* „*land, in vergelijking van die bij andere volken; en welke zijn de middelen om* „*haar bij ons hooger op te voeren?*"

Twee antwoorden zijn ontvangen, geteekend met de spreuk:

N°. 1. „*Trägt einer am Haupte seine wunden*
„*Umsonst wird ihm der Fusz verbunden.*"

N°. 2. „*Nisi utile est quod facimus, stulta est gloria.*"

Phedr. fab. 17 Lib. III.

Terwijl onbeantwoord gebleven zijn de overige, in dat jaar, voorgestelde vragen:

„*Welke zijn de oorzaken van den minderen of meerderen rijkdom der talen?* „*Staat deze altijd in evenredigheid met het verstand, den geest en de kundigheden* „*van een volk? En welk besluit kan men uit dit verband of deszelfs gemis afleiden* „*tot de waarde eener naauwkeurige taalbeoefening?*"

„*Eene Lofrede op* J. H. VAN DER PALM.

„*Een tafereel uit de Vaderlandsche Geschiedenis, in proza.*"

Dat het ingekomen antwoord op de vraag:

„*Eene oordeelkundige woordvoeging enz.*"

Door alle de beoordeelaars onvoldoende gekeurd is om bekroond te worden;

Dat, met betrekking tot de vraag:

„*Waarin ligt de reden van de weinige vorderingen der Bouwkunst enz.*"

Drie van de *vijf* beoordeelaren de vraag voldoende beantwoord hebben geacht door het stuk N°. 1, geteekend met de spreuk:

„*Trägt einer am Haupte u. s. w.*"

Terwijl ook de beide anderen daaraan veel lof toekenden;

Dat, overigens, het stuk N°. 2, onder de spreuk:

„*Nisi utile est etc.*"

Door alle de beoordeelaars, met uitzondering van één, aangemerkt is als onvoldoende;

Dat het Bestuur zich met het gevoelen van de meerderheid der beoordeelaren vereenigd heeft, en dat mitsdien de gouden Eerepenning is toegewezen aan den Schrijver van het stuk N°. 1, geteekend met de spreuk:

„*Trägt einer am Haupte u. s. w.*"

Het naambriefje, gevoegd bij het bekroonde stuk, geopend zijnde, bleek daarvan Schrijver te zijn: de heer *D. D. Büchler* te Amsterdam.

De naambriefjes, behoorende tot de onbekroonde antwoorden, werden, ongeopend, in de Vergadering verbrand; en is voorts besloten de onbeantwoord gebleven prijsvraag:

„*Eene lofrede op* J. H. VAN DER PALM."

Op nieuw uit te schrijven, om beantwoord te worden vóór of op den 15ten Januarij 1845.

De Maatschappij looft haren gouden Eerepenning, ter innerlijke waarde van dertig gouden dukaten, uit aan den Schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurd stuk, op ieder der bovengemelde onderwerpen; en eenen zilveren, van gelijke grootte en gelijken stempel, aan den Schrijver van het insgelijks goedgekeurde en der bekroonde verhandeling of dichtstuk het naast bijkomende stuk.

Alle stukken, welke naar den prijs dingen, zullen *leesbaar* en naauwkeurig, doch met eene andere hand dan die des opstellers, moeten geschreven zijn, zoowel wat den tekst en de noten, als wat de verbeteringen en veranderingen aangaat. De stukken zullen met eene zinspreuk, en niet met den naam des Schrijvers, onderteekend moeten zijn, maar in een bijgevoegd *verzegeld* briefje, hetwelk dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, zullen de voor- en toenamen en woonplaats des Schrijvers vermeld moeten worden.

De Naambriefjes, behoorende tot die stukken, aan welke geen prijs wordt toegewezen, zullen, in tegenwoordigheid der Leden, op de Algemeene Vergadering ongeopend verbrand worden.

De Schrijvers, die naar den prijs dingen, en, vóór de uitwijzing van denzelven, zich op eenigerhande wijze, als zoodanig bij beoordeelaren hebben doen bekend worden, zullen van denzelven, schoon zij dien waarlijk verdiend hadden, verstoken zijn.

De auteurs of dichters zullen hunne bekroonde verhandelingen, dichtstukken of lofredenen in volkomen eigendom behouden, onder voorwaarde, dat zij dezelve niet door den druk zullen gemeen maken, alvorens zij in de werken der Maatschappij zijn opgenomen. De Maatschappij verpligt zich tot die uitgave, en voor het geval dat zij niet binnen den tijd van twee jaren na de bekrooning daaraan voldaan heeft, zal de Schrijver onvoorwaardelijk het regt bekomen, om het bekroonde stuk op de wijze, welke hem goeddunkt, door den druk openbaar te maken.

De lofredenen en dichtstukken *moeten* opgesteld zijn in de Nederduitsche taal; maar de antwoorden op de vorige vragen *kunnen* ook in het Latijn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch (dit laatste evenwel met Italiaansche letters) geschreven zijn, en moeten *vrachtvrij* vóór of uiterlijk op den boven bepaalden tijd ingezonden worden aan den Algemeenen Secretaris der Maatschappij.

Wordende overeenkomstig hetgeen in de Algemeene Vergadering van den jare 1828, besloten is, ten aanzien der Lofredenen, de navolgende bepaling herinnerd:

„*De Maatschappij vordert in eene Lofrede geen bepaalden vorm van kunstmatig* „*opstel, maar behoorlijke in het lichtstelling van de verdiensten des persoons, van het-* „*geen hem belangrijk doet zijn en bijzonder kenmerkt; — hetzij dit door het verhaal* „*van deszelfs levensgeschiedenis en lotgevallen, hetzij op eene andere wijze geschiede;* „*doch altijd in een duidelijken, zuiveren, krachtigen en sierlijken stijl, met inacht-* „*neming van de regeling der echte en edele eenvoudigheid.*"

Tot Algemeen Voorzitter der Maatschappij voor het volgende jaar, is gekozen de Hoog Geleerde heer Mr. *Hugo Beijerman*, Hoogleeraar aan het Athenaeum te Amsterdam, en tot Algemeenen Secretaris de heer Mr. *J. H. Burlage* aldaar, aan welken laatstgenoemden, gedurende het ingetreden maatschappelijk jaar, alle stukken, brieven en antwoorden moeten worden toegezonden.

Op last der Maatschappij:
H. C. MARTIJN,
Algemeen Secretaris.

'S GRAVENHAGE,
den 25sten September 1843.

PRIJS-COURANT VAN EFFECTEN.

Amsterdam, Zaturdag 14 October 1843.

					Gebl.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	54$\frac{1}{16}$	54⅛	54$\frac{1}{16}$
Dito Dito	5	»	100¼		
Amortisatie-Syndicaat	4½	»	94¾	95	94$\frac{15}{16}$
Dito Dito	3½	»	79⅛		
Handel-Maatschappij	4½	»	133		
Nieuwe Dito	4½	»	162½		
Oost-Indische Leening	5	»	99$\frac{11}{16}$	99⅝	99$\frac{9}{16}$
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	»			
Aand. Holl. Spoorw. Maats.		»	58⅜		
Haarlemmermeer	5	»			
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	18$\frac{1}{16}$	18⅛	18$\frac{1}{16}$
Dito bij Dito, onbep. stukk.		»	15$\frac{15}{16}$	16⅛	
Dito Coup.		»	20½	20¾	
Dito	3	»	28	28⅛	28⅛
Passive		»			
Deferred.		»			
Fransche Uitgestelde		»			
RUSLAND, Obl. *Hope en Comp.* 1798 en 1816	5	»	108		
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	108⅛		
Certificaten bij dito 1831 en 1833	5	»			
Dito bij *Hope*	4	»	90$\frac{15}{16}$	91	91
Certificaten te Hamburg	5	»			
Inschrijving in Assignatiën	6	»	70⅞		
Certificaten van Dito	6	»			
OOSTENRIJK, Obl. *Goll en Comp.*	5	»			
Negotiatie Metalliek*	2½	»			
Dito Dito	5	»	110		
NAPELS, Certificaten	5	»			
Dito in *Napels*	5	»			

*** De *Directie van het Nederlandsche Bijbelgenootschap, Afdeeling Leiden*, maakt bij dezen bekend, dat zij, ten gevolge van onvoorziene verhinderingen, heeft moeten besluiten, de jaarlijksche algemeene vergadering der afdeeling ditmaal *eene maand uit te stellen.*

A. DOYER Tz., *Secretaris.*

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN
Zaturdag, 14 *October* 1843. Van 36 tot 41 à 42 gulden

Door Zijne Maj. zijn goedgekeurd de beroepingen van Predikanten uitgebragt door de Kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als: 1°. van de Nederduitsche Hervormde gemeente te Groningen, onder de classis van dien naam, op *E. J. Diest Lorgion*, predikant te Stiens; 2°. van de Hervormde gemeente van Eemnes Binnendijks, onder de classis van Amersfoort, op *B. ter Haar Romeny*, Candidaat bij het Provinciaal Kerkbestuur van Overijssel; 3° van de Doopsgezinde gemeente te Noordzijpe op *H. C. C. D*... Proponent bij de algemeene Societeit der Doopsgezinden te Amsterdam.

*** *ADVERTENTIE.*

Directeuren van het Fonds ter instandhouding van het Weeshuis ... *Vlaardingen* opgerigt, adverteren aan de Houders der OBLIG... INSTERVENDE LIJFRENTEN, ten lasten van hetzelve FO... conform de Conditien der NEGOTIATIE, het Jaar INTEREST ... 1 October 1843, zal kunnen worden ontvangen ten Kantore van JOH. ECK EN ZOON, te *Rotterdam*, of van de Notarissen VE... KNOTTENBELT, te *Vlaardingen*, en dat zal worden betaald te weten:

van de Obligatien . . . . . ƒ 1.98 per ƒ 100 K...
en van de Instervende Lijfrenten . - 1.62 — portie 1e
- 2.98½ — — 2e
- 4.40 — — 3e
- 27.00 — — 4e
- 330.00 — — 5e

Wordende bij deze herinnerd, dat conform de Conditien der ... de Interessen welke na verloop van zeven maanden na de verv... zijn afgehaald, vervallen ten behoeve van het gemelde Wees... bij gebreke van inlevering der *Attestatien de Vita*, staande op ... zijde der Coupons, gedurende den tijd van vijf achtereenvolgende ... Lijfrenten voor verstorven moeten gehouden worden.

VLAARDINGEN den 1. October 1843.

P. VERKADE. W. VAN WARMELO. J. H. KNOTTEN...

*** Heden beviel van een welgeschapen ZOON, C. DE K... geliefde Echtgenoote van

ROTTERDAM 13 October 1843. GERARDUS ECK...

*** De Ondergeteekende maakt bij deze aan zijne geëerde ... bekend, dat hij op heden zijne APOTHEKERS- en ... WINKEL geopend heeft, bevelende hij zich in Hu... negene gunst.

Leyden 16 October 1843. I. J. D. B...

*** Ongemeen beste *New-Castle* HAARD- en KAGCHEL... worden door den Ondergeteekenden aan zijne geëerde Begunstigers aangeboden, tot den zeer goedkoopen Prijs van:

80 Cents de gesorteerde Haardkolen } per ½ Mud à ...
75 » » ongesorteerde » } zonder kort...
50 » » Kagchel-gruis }

buiten 's Lands Impost, bedragende 23 Cents per ½ Mud.

Andere soorten, naar evenredigheid.

Tevens beveelt hij zich op nieuw aan, voor zijnen HAND... NEN, in welken hij zijnen Begunstigers mede eene promp... bediening verzekeren kan.

Leyden 16 October 1843. J. ZANDV...
Hoogewoerd, W...

*** LEESCIRKEL VAN NEDERDUITSCHE TIJDSCHR... ten einde bij het naderend Wintergetijde steeds afwisselende le... ben, worden door den Ondergeteekende voortdurend de voorna... duitsche Tijdschriften ter lezing uitgegeven, als: *de Boekzaal*, ... *Vaderlandsche Letteroefeningen*, *Letterlievend Maandschrift*, *de* ... *en Letterbode*, *Keur van Mengelingen*, *Iris*, *Leeskabinet*, ... *Europa*, *Nederlandsch Magazijn en Museum*, *C. Dickens Maart*... *Kabinet van Verscheidenheden*, *Christelijk Maandschrift en Gide*... gens zullende vervolgens ook het zoo zeer geacht Christelij... *Waarheid in Liefde*, aan des begeerenden voor den gewonen *Ab*... ter lezing worden uitgereikt; wordende alle deze Geschrifte... *gratis* te bekomen Naamlijst en Voorwaarden bij de respective... den gebragt en weder afgehaald; een circa 25jarig bestaan de... geeft den Ondergeteekenden genoegzaam vertrouwen zich in de... belangstelling en verdere deelneming van geëerde Begunstigers ...

J. W. DAUWLEM...
Langebrug bij de Choorsteeg, Wijk 4 N°...

*** In een WINKEL van KOFFIJ, THEE en KRU... WAREN, verlangt men een JONGELING van 16 of 17 ... goeden Burgerstand, die bewijzen van goed en eerlijk gedrag ... ren. — Nader informatie bij de Boekhandelaar C. C. VAN ... te Leyden.

*** VERKOOPING VAN PAARD...

Op Zaturdag den 21 October aanstaanden, des middags ten ... men op de Oude Varkenmarkt te Leyden, Publiek om CONT... Verkoopen: 10 à 12 Stuks goede RIJPAARDEN, waaronder ... geschikt voor Tuigpaarden, allen van 5 tot 12 Jaren oud; ... zelve daags vóór en op den Verkoopdag, des morgens van ... in den *Doelen* worden bezigtigd.

*** G. W. WESSELING en J. WESSELING, Hz., zullen ... dag den 25sten October 1843, des namiddags ten *half vier* ure ... in de *Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk presenteeren te Verko... extra mooije nieuw aangekomen Partij Riga en Cronstadsche ... MOLENROEDEN, van diverse lengte en dikte, Spieren en ... extra mooije Riga en Dantziger Balken, diverse soorten ... eene mooije Partij Rhijnsche Greenen Molenroeden en andere ... REN. Liggende als bij Notitiën wordt aangewezen, die aan ... van BONTEKONING en AUKES te verkrijgen zijn.

*** PUBLIEKE VERKOOPIN...

op Zaturdag den 28 October 1843, des avonds ten 6 ure, ... *Logement* aan den Burg te Leyden, van: Een zeer aange... SPEELTUIN, met Koepel, Keuken en verdere GETIMMER... buiten de Hoogewoerdspoort der Stad Leyden, vooraan op het ... onder Leyderdorp, groot 10 Roeden en 95 Ellen. — Een he... weldoortimmerd HUIS en ERF, waarin Zes Boven en Be... waarvan de meesten Behangen en Vier met Stookplaatsen, Keu... Binnenplaats, Tuin, Droog- en Turfzolders, Meiden-Kamer, ... Commoditeiten, aan de Zuidzijde van het Steenschuur, tus... poortsgracht en de Vliet, Wijk 2, N°. 39. — Een DITO ... zijde der Heerengracht, omtrent den Ouden Rijn, Wijk 7, ... Een DITO in de Klei- of Galgstraat, Wijk 5, N°. 270. — ... de Schagensteeg, Wijk 6, N°. 683. — Een DITO op de ... Wijk 7, N°. 346. — En Twee DITO op de Oranjegracht, Wi... en 617. — Breeder omschreven en kunnende worden bezig... de Biljetten is vermeld. — Zijnde nadere Informatiën te ... Kantore van den Notaris A. WYNSTROOM, te Leyden.

*** Bij J. OOMKENS, te *Groningen*, is gedrukt en ... Prof. A. A. SEBASTIAN, PHYSIOLOGIAE GENERAL... RIS HUMANI. *Editio Altera. Emendata et aucta*, in gr. 8v... Deze Uitgave is meer dan de helft vermeerderd.

Ook heeft dezelve verzonden:

Het TIJDSCHRIFT WAARHEID in LIEFDE, 1843, N°...

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, ...